

Besedy pro zdraví

Besedy pro zdraví je projekt osvětových přednášek a besed, který v základních a středních školách v celé ČR realizuje Agentura J.L.M. s podporou Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR.

Přednášky *Obezita není náhoda* jsou určeny pro 4.-7. třídy základních škol, zahájeny byly v roce 2006, dosud (k 28.2. 2011) se uskutečnilo 347 přednášek s účastí 11 656 žáků. Mezi účastníky přednášek proběhly dosud 2 anonymní průzkumy zaměřené na zjišťování stravovacích, pitných a pohybových návyků dětí a jejich rodin. Průzkumů se zúčastnilo 1 433 žáků.

Během přednášek bylo přednášejícími lékaři dosud podchyceno a následně zařazeno do dispenzární péče nebo léčení 15 dětí s vysokým stupněm obezity.

Přednášky *Rakovina není náhoda* jsou určeny pro střední školy, zahájeny byly v lednu 2011, dosud se uskutečnilo 29 přednášek s účastí 1 807 studentů.

Agentura J.L.M. od roku 2000 realizuje s podporou společnosti ČEZ analogický projekt osvětových přednášek a besed *Energie – budoucnost lidstva* určený pro střední školy a pro 8. a 9. ročníky základních škol. Dosud se v celé ČR uskutečnilo 3 663 přednášek s účastí 141 036 studentů a žáků.

Přednášky a besedy *Energie – budoucnost lidstva* jsou realizovány také v Rakousku (dosud 43 přednášek s 2 269 účastníky) a Německu (dosud 14 přednášek s 851 účastníky).

Odborným garantem projektu *Obezita není náhoda* je

prof. MUDr. Lidka Lisá, DrSc.

profesorka pediatrie 2. Lékařské fakulty Univerzity Karlovy Praha a
Fakultní nemocnice Motol, členka výboru Endokrinologické společnosti
ČLS JEP, členka vědecké rady Endokrinologického ústavu Praha, členka
European Child Obesity Group, vedoucí redaktorka časopisu
Československá pediatrie, autorka monografie *Obezita v dětském věku* a
dalších více než 100 vědeckých sdělení.

Členy lektorského týmu *Obezita není náhoda* jsou

prof. MUDr. Lidka Lisá, DrSc., 2. Lékařská fakulta UK a FN Motol

prof. MUDr. Jana Pařízková, DrSc., Endokrinologický ústav Praha

prim. MUDr. Ludmila Vašíčková, Dětská léčebna Dr. Filipa, Poděbrady

Mgr. Martin Forejt, Ph.D., Lékařská fakulta Masarykovy univerzity

MUDr. Ulrika Barčáková, Fakultní nemocnice Motol

MUDr. Jakub Moravec, Fakultní Thomayerova nemocnice

MUDr. Miloš Melcher, Lékařská fakulta UK, Hradec Králové

MUDr. Svatoslava Machalová, Nemocnice Břeclav

Mgr. Erika Benická, Dětská léčebna Mánes, Karlovy Vary

MUDr. Libuše Němcová, Dětská léčebna Dr. Filipa, Poděbrady

MUDr. Věra Drozdová, Dětská léčebna Dr. Filipa, Poděbrady

Odborným garantem projektu *Rakovina není náhoda* je

doc. MUDr. Ladislav Horák, DrSc.

docent chirurgie na chirurgické klinice 3. Lékařské fakulty UK a Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, člen Evropské onkochirurgické společnosti, člen University of Colon and rectal surgeons, vicepresident Evropské laserové společnosti, předseda České společnosti pro využití laseru v medicíně.

Obsah přednášky *Rakovina není náhoda* schválil a realizaci projektu doporučil

prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc.

profesor hematonekologie Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně, ředitel Masarykova onkologického ústavu, předseda České onkologické společnosti ČLS JEP, člen European Society of Medical Oncology a American Society for Blood and Marrow Transplantation

Členy lektorského týmu projektu *Rakovina není náhoda* jsou

doc. MUDr. Ladislav Horák, DrSc., FN Královské Vinohrady, Praha

Mgr. Martin Forejt, Ph.D., Lékařská fakulta Masarykovy univerzity

MUDr. Vladimír Študent, Lékařská fakulta UK, Hradec Králové

MUDr. Jakub Moravec, Fakultní Thomayerova nemocnice, Praha

MUDr. Svatoslava Machalová, Nemocnice Břeclav

MUDr. Stanislav Wasserbauer, Státní zdravotní ústav, Jihlava

MUDr. Alena Židlická, Krajská nemocnice Pardubice

MUDr. Silvana Jakubalová, Národní síť podpory zdraví, Olomouc

Cíl projektu *Rakovina není náhoda*

- 1) Dlouhodobě, plošně a systematicky poskytovat studentům středních škol informace o prevenci, vzniku a léčení nádorových onemocnění prezentované kompetentními a důvěryhodnými lidmi.
- 2) Působit na generaci, u níž je největší fyziologická šance dosáhnout preventivního efektu změnou negativních resp. osvojením si pozitivních návyků.
- 3) Prostřednictvím studentů přenášet do rodin informace o zásadním významu preventivních lékařských vyšetření, sledování varovných tělesných příznaků, samovyšetřování a využívání dalších preventivních metod a programů v oblasti onkologických onemocnění.

Východiska

- 1) Hlavním problémem prevence (nejen onkologické) je způsob "přinutit" lidi, aby prevenci věnovali pozornost. Zvolená forma - besedy se středoškolskou mládeží - je prokazatelně efektivní a oslovuje lidi mezi 15 a 20 lety věku, kteří jsou dosud z různých důvodů většinou mimo dosah osvěty.
- 2) Z laického hlediska jsou mladí lidé mezi 15 – 20 lety ohroženi spíše drogami a alkoholem než onkologickými nemocemi. Odborníci nicméně potvrzují, že obě zmíněná rizika s riziky onkologickými do jisté míry souvisejí a navíc právě v tomto věku má člověk největší naději ovlivnit změnou či vytvořením svých návyků míru pozdějšího ohrožení rakovinou. Kromě toho sexuální zvyklosti v tomto věku významně ovlivňují pozdější výskyt některých ženských onkologických onemocnění.

Obsah

Základní osnovu přednášky tvoří otázky:

- 1) Jak a proč vzniká rakovina?
- 2) Jaké jsou hlavní rizikové faktory?
- 3) Jaké jsou principy prevence onkologických onemocnění?
- 4) Kdo a proč v naší rodině je ohrožen nádorovým onemocněním?
- 5) Co můžeme dělat, abychom my sami ani naši blízcí neonemocněli?
- 6) Co bychom si měli všímat, abychom včas přišli k lékaři?
- 7) Co nás čeká, když přesto onemocníme?
- 8) Jak můžeme pomoci svým blízkým, když onemocní?

Rozsah a přínos projektu

1) Měsíčně je možné organizovat až 10 - 15 přednášek pro 300 - 450 studentů v celé ČR. Během školního roku lze takto oslovit až 4 500 studentů a jejich prostřednictvím dalších až 15 000 členů jejich rodin.

2) Hlavní efekt besed spočívá

- v osobním kontaktu odborníka s relativně malými skupinami studentů
- v dlouhodobém a plošném působení
- v přenesení informací z besed na rodinné příslušníky
- ve zpětné vazbě tvořené výstupy z průzkumu mínění